

Roger van Zaal

De uitrusting van cameraman Roger van Zaal

“In ENG-stijl de wereld over”

In deze editie van *AV & Entertainment Magazine* blazen we een oude serie nieuw leven in. In ‘De uitrusting van’ vertelt een professional over het materiaal waar hij of zij mee werkt. De beurt is aan Roger van Zaal, (voornamelijk) ENG-cameraman voor televisie en het liefst actief in het buitenland.

Als vijftienjarige HAVO-scholier kwam Roger van Zaal bij Club Veronica terecht, in de tijd dat Veronica nog deel uitmaakte van het publieke bestel. Iedere woensdag had Club Veronica een uitzending van vijf minuten, met verschillende items. “Op vrijdagavond hadden we een redactievergadering waarin onderwerpen bedacht en uitgewerkt werden. Op zaterdag en zondag filmden we alles, daarna was het monteren en kon het de buis op. Regie, productie, camera, geluid....we deden alles zelf.”

PRAKTIJK

Het vormde de basis voor alle kennis en kunde die Van Zaal zich door de jaren heen eigen heeft gemaakt. “Sowieso is het een vak dat je in de praktijk pas écht leert”, geeft hij

aan. “Bij Club Veronica kwam ieder jaar een nieuwe lichting zogenaamde clubkids. Toen ik kwam, werd ik bijvoorbeeld opgeleid door Renee Gerards, die weer van een lichting voor mij was. We hadden twee Ikegami SVHS-camera’s die nog werden gevoed met NP1’s, een simpele geluidsmixer met hengel, een dasspeldmicrofoon aan kabel en een handmicrofoon en drie red heads. Een hele koffer vol met NP1’s en draaien maar! Donald Westerhuis deed vaak de eindmontage en we kregen veel goede tips van hem. Had je toch verkeerd gewit, dan zonden we het item in zwart-wit uit. Deed je een interview naast een roltrap en was de geïnterviewde niet te verstaan, dan ondertitelden we. Van zulke dingen leerde je natuurlijk.”

PEKING EXPRESS

Van Zaal werkt het liefst voor aparte programma’s en als het even kan dan graag in het buitenland. Zo is hij op het moment van spreken net drie weken als camjo op pad geweest voor het programma *Hunted*. “En sinds 2004 doe ik het programma *Peking Express*, een Belgisch format waarbij acht koppels moeten liften van bijvoorbeeld Moskou naar Beijing. De eerste paar seizoenen rende ik twee maanden achter de kandidaten aan, toen nog met een SX-camera met twee audio-ontvangers op de zijkant geplakt en een rugzak vol accu’s, laders en acculamp. Voor die productie heet mijn functie met een mooie naam ‘Chief Multicam’. Het houdt in dat we met twee busjes met twee lokale chauffeurs, een lokale assistent, drie cameramensen en een geluidsmen door een land crossen en alle meercamera set-ups te verzorgen.”

Tecpro Liteflex met Dynacore BPU accu's

INTERNATIONAAL

De Belgische productiemaatschappij Eccholine verzorgt alle zaken als de route, hotels, auto's, de proeven op locatie, IT en communicatie. "In totaal reizen we met zo'n zeventig mensen, los van de lokale chauffeurs en lokale productieassistenten", vertelt Van Zaal. "Het is een bonte verzameling waarmee we op pad gaan. Mijn medecameramensen en een geluidsman komen bijvoorbeeld uit Spanje en Roemenië, de AV supervisor uit Frankrijk, de regisseur uit Costa Rica, de producer uit de Filipijnen en de mensen die spelletjes bedenken en maken uit Argentinië. De laatste keer zaten er zo zeventien verschillende nationaliteiten op de productie."

ENG-STIJL

Van Zaal vindt het heerlijk om meercamera werk te doen, maar dan wel 'lekker ENG-stijl'. "Een beetje provisorisch alles aan elkaar knopen, als het uiteindelijk maar werkt", legt hij uit. "In het begin had ik een Belgische meercamera geluidsman mee. Zelfs als het om een simpel spel ging, met vier kandidaten en vier zenders, dan sleepen we een hele geluidstafel mee, compleet met zenderrack en Tascam recorder. Ook moest alles daardoor op 220 Volt, maar onze locaties zijn vaak midden op een plein, in een tempel hoog in de bergen of in dorpen waar elektriciteit bepaald geen zekerheid is. We namen altijd een kleine generator mee, maar om een brom in het geluid te voorko-

DE UITRUSTING TIJDENS PEKING EXPRESS

"Voor Peking Express nemen we voor twaalf televisiecrews spullen mee, in totaal zo'n 1200 kilo aan materiaal", vertelt Roger van Zaal. Een overzicht:

- 14 x XD cam PXW X500
- 6 x Canon 24x telelens
- 1 x Canon 45x lens
- 33 Wiscom zenders met dubbele ingebouwde ontvanger op de camera
- Sanken COS11 microfoons
- Sound Devices 688 12 input soundmixer
- Sound Devices 633 6 inputsound mixer
- Portable regie met multiviewer en Clear-Com intercom
- 6 x Crystal Video Beamlink videozenders
- 150 x V-lock camera batteries
- 12 x Tecpro flexible light panels (for HH and MC)
- 4 x Tecpro Softbox
- 3 6x Dynacore battery for Tecpro
- 8 x Dual battery charger
- 12 x Manfrotto light stands
- 4 x Akurat LED panels
- 2 x Akurat Softbox
- 5 x Matthews black lights stands
- 1 x Aladdin Bi-flex with ball
- 1 x Light stand and boom for Aladdin
- Aquapacs in sufficient amounts
- Transmitter bags for cast in sufficient amounts
- 10 x Waterproof Mic VT500
- 6 x GoPro Hero 5 black
- 6 x GoPro Hero 7 black
- 12-fold Supercharger USB
- GoPro Accessory kit
- 8 x Manfrotto Magic Arm, clamps and mounts
- SD Cards
- CF Cards
- Sufficient SxS Cards (64 and 128GB)
- 2 x SxS Card readers TB3
- 1 x Multi card reader USB
- 2 x Zoom recorder
- 8 x iCom IC-R6
- EZ up tent
- 3D printed antennebeschermers

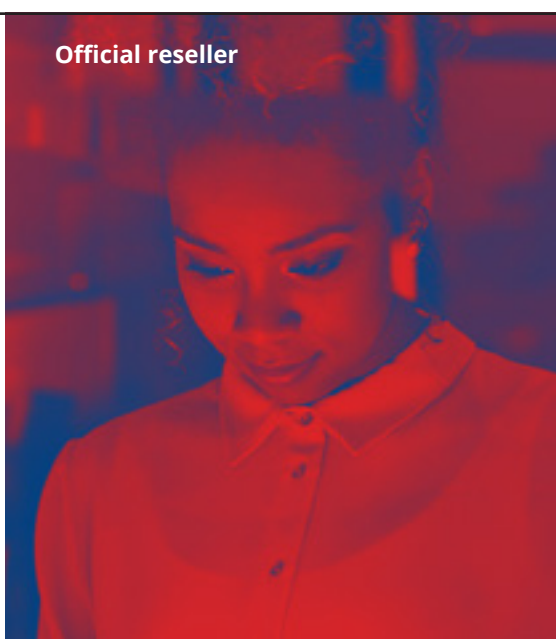
PureLink

digital solutions

- 4K AV over IP (SDVoE standaard)
- Uncompressed video, geen latency
- Transmitter, Receiver, 10G Switch
- Management software
- Speciale Rental edition

Official reseller

supplier of video tech

Jupiterweg 10 C - NL - 3893 GD Zeewolde
+31 33 750 13 77
service@netchange.nl
WWW.NETCHANGE.NL

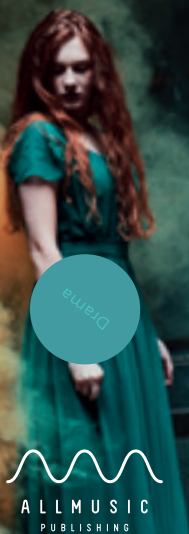
Explore all music emotions

We believe that the emotion of music greatly enhances your message.

That's why we've built a website loaded with the best production music available, combined with a great and simple to use search engine.

So what's stopping you from exploring all music emotions?

www.allmusic.nl

Drama

Mysterious

Autumn

Beauty

Seductive

Ethereal

ALLMUSIC
PUBLISHING

Evocative

ROCK SOLID

Point to Point Straalverbindingen
Broadcast video-over-internet

Draadloze camera
Digitenne zender

Satelliet uplink

WWW.VIDEOLINK.NL

VIDEOLINK

T: 0345 510774
info@videolink.nl

men moest die weer geaard worden. Ook mocht de generator vaak niet mee als bagage als we van het ene naar het andere land vlogen, dus moesten we in elk land een nieuwe generator kopen. Ook sjouwden we ons een ongeluk met 12 x 800 Watt lampen en vijftig meter stroomhaspels. Het was altijd weer puzzelen geblazen. Twee lampen aansluiten bij een stalletje op de hoek, dan een lange kabel uit een of ander huis en soms werd de stroomkabel zelfs aangesloten op een lantaarnpaal. En dan maar hopen dat de stoppen niet doorslaan. Het is meerdere keren voorgekomen dat we een complete buurt in Zuid-Amerika zonder stroom lieten zitten.”

NIET TE TILLEN

Enkele jaren geleden kwamen de LED-lights op accu in beeld. “Een hele verbetering”, merkte Van Zaal. “Al onze apparatuur wordt gehuurd en daar kregen we Velvet Lights. Mooie waterdichte lampen, maar wel drie tot zes kilo per stuk en erg onhandig groot. Er passen vier van die lampen in de grootste Pelicase, die zelf ook behoorlijk wat weegt. Omdat we best uitgebreide sets moeten uitlichten, had ik er dan acht mee. Die dingen waren niet te tillen en mede door de grote Pelicases betaalde je ook een vermogen aan cargokosten. Daarnaast hadden we ook nog een Chinese bol mee, die voor zacht overall ambience light op de set moest zorgen, maar die ging nog op stroom en omdat het overall zo’n gedoe was om stroom te regelen, werd de bol nauwelijks gebruikt. Hij zorgde vooral voor extra gesleep, ook omdat je weer stroomhaspels nodig had.”

ALTERNATIEVEN

Drie jaar geleden had Van Zaal geen zin meer in al dat gesleur. “Ik ben naar BBP Light in Amsterdam gegaan om te vragen of er niet iets lichters te krijgen was, wat ook nog te focussen was. Ook zocht ik een vervanger voor de Chinese bol, maar dan wel op accu. Bij BBP Light zijn ze gespecialiseerd in continulicht en alles wat daarbij komt kijken en lieten ze mij de Akurat Lighting S8 zien die was net uit. “Bicolor en er zitten standaard zestig graden lenzen op”, vertelt Van Zaal. “Om meer te spotten kun je er dertig graden lenzen opschroeven. Nu kan ik bijvoorbeeld met één Akurat vanaf een afstand een standbeeld uitlichten dat in de achtergrond staat. In plaats van acht zware Velvet lights heb ik nu nog maar vier Akurat Lighting lampen nodig.” In plaats van de Chinese bol werkt Van Zaal nu met een Aladdin Lights BI-FLEX 100 Watt set. “Oké, hij geeft heel wat minder licht dan een 500 of 1000 Watt

Inchecken met 4500 kilo en 220 pelicases

BIJZONDER

Roger van Zaal heeft door de jaren heen bijzondere producties gedraaid. Met name toen hij een paar jaar werkte als vaste cameraman van Reinout Oerlemans, die net met Eyeworks was begonnen, verschenen op bijzondere plekken minstens zo bijzondere mensen voor zijn camera: “Voor interviewprogramma Pulse vlogen we de hele wereld over om bekende mensen te interviewen. Dat ging van Halle Berry en George Michael tot Michail Gorbatsjov en David Copperfield. Op een gegeven moment wist ik precies op welk tijdstip je qua licht de beste stand upper op Rodeo Boulevard in Los Angeles kon draaien, zo ver ging het. We kregen ook eens last minute te horen dat Richard Branson op zijn Caribische privé-eiland een paar uur tijd voor ons zou hebben. We vlogen op dinsdag via Londen naar de Britse Maagdeneilanden en kwamen daar rond etenstijd aan. De volgende ochtend filmden we het interview en draaiden we wat B-roll. Om 13.00 uur zaten we weer in het vliegtuig terug. De douanier in Londen herkende me zelfs nog: ‘huh, jij vloog gisteren toch naar de Carribean?’”

Aladdin Bi-Flex 100 met chinese bol

oplossingen in A/V over IP

d&m

Digital & Media Solutions

denms.nl

Akurat lighting S8 met softbox en Tecpro Liteflex

Productiekantoor met alle av equipment

gloeilamparmatuur, maar we gebruiken hem nu veel vaker omdat 'ie in een mum van tijd is opgezet en op een accu draait.' Een andere mooie oplossing die Van Zaal tegenkwam bij BBP Light was de Tecpro Liteflex van Dedolight, een waterdicht buigzaam ledpanel van 30 x 30 centimeter een met een dikte van één centimeter. "Die gebruiken we voor het interviewlicht. Bicolor, dus je kan gemakkelijk switchen van 2800 – 5600 Kelvin en bovendien is 'ie volledig dimbaar. Ze kunnen op Anton Bauer of V-lock draaien, maar ook op de veel kleinere en lichtere BPU-accu's. Wij werken nu met Dynacore BPU accu's. Op één BPU accu brandt de lamp een uur en 45 minuten op volle sterkte. Ik heb nu twee Dynacore acculaders en geef elke cameraman twee accu's mee."

Qua videozender maken Van Zaal en consorten sinds twee seizoenen gebruik van Crystal Video Technology Beamlink-Quad videozenders. "Die zijn echt super. Ze hebben ons nog niet één keer in de steek gelaten en zodra je ze aanzet, verbinden ze razendsnel. Voorheen hadden we daar nog wel eens problemen mee."

LOKAAL

Gevraagd naar de 'Roger van Zaal-manier' van werken, reageert hij: "Wat ik doe probeer ik zo goed en mooi mogelijk te maken, maar ik houd daarbij wel rekening met het tijdschema. Verder neem ik apparatuur mee die handzaam is en gewoon simpel werkt. Zo neem ik voor sommige klussen als extra'tje een kleine gimbal en een Sony fotocamera mee. Het past in mijn rugzak en is binnen een minuut in elkaar gezet, gebalanceerd en klaar voor gebruik. Verder maak ik ook gebruik van lokale spullen als dat handig is. Zo moesten we in Laos eens filmen in een klein gehucht zonder elektriciteit, waar we

Aladdin Bi-Flex 100 met chinese bol

dorpsplein moesten uitlichten. Overal lagen lange bamboepalen van een meter of vijf. We hebben lampen aan zo'n paal vastgemaakt en 'm via een hefboom midden boven het plein gehangen. Zo konden we mooi een toplicht creëren zonder dat er een lichtstatief in beeld kwam bij de totaalshots."

CAMERAKEUZE

Elke cameraman of -vrouw zal zijn of haar voorkeuren hebben als het aankomt op de camerakeuze. "In Nederland lijkt het nu bijna alsof elke freelance cameraman een Sony FS7-set thuis heeft staan. Zelf draai ik meestal langere producties waarbij alles wordt ingehuurd, dus een eigen set heeft voor mij niet zoveel nut. Het is prachtig om op een FS7 te draaien en het plaatje ziet er fantastisch uit, maar qua ergonomie gaat er wat mij betreft niets boven een oude XDCAM met een paar broadcastlenzen." Dat zit 'm volgens Van Zaal in het feit dat de XDCAM is 'gebouwd om mee te draaien'. "Geen gedoe met een kabeltje hier en een magic armpje daar of een tegengewicht

omdat je camera anders niet meer in balans is. Als je beautyshots maakt dan neem je een 22x lens en heb je verder niks anders nodig. Je kan alles pakken, van het wijde shot van het marktplein tot en met de close-up van de boot die net aan komt varen. Met de FS7 zit je dan meteen met een 100-400 fotolens te hannesen, want de handzame cinelenszen gaan maar tot 135mm. Wil je een langer telebereik, dan til je jezelf een ongeluk."

SOCIAAL

Hoewel je uiteraard blind een camera moet kunnen bedienen draait het voor een cameraman om meer dan dat alleen, voegt Van Zaal nog toe: "Het gaat er namelijk ook om dat je sociaal bent en je jezelf kunt aanpassen aan de omgeving. Je moet die chagrijnige gebouwenbeheerder tóch zover kunnen krijgen om je vanaf het dak te laten filmen, maar evengoed de CEO van Rabobank op zijn gemak kunnen stellen voor een interview. Het draagt allemaal bij aan een mooi eindresultaat en dat is uiteindelijk toch waar het om draait."